RESIDENCE SUPERIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2590 MỖI SỐ 0$02 NGÀY THỨ TƯ 4 NOVEMBRE 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Một tờ bán lẻ	Mua lẻ mỗi tháng	Gửi đi tỉnh	Bỉ-kỳ Pháp	Nam-kỳ, Pnom-Penh, Tourane	Ngoại-quốc
	Ngoại đem đến nhà			Ailleurs		
Một năm	0$02	6$00	6$00	13$00	6$50	12$00
Các làng và	»	8$00	8$00	9$00	»	»
Các công sở	»	8$00	8$00	9$00	»	»
Sáu tháng	0$01	3$00	3$50	7$00	3$30	6$00
Ba tháng	0$01	1$50	1$75	3$50	1$65	3$00
Một tháng	0$01	0$60	0$60	1$50	0$60	1$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres sont adressées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

DEPOT LEGAL INDOCHINE
N° 4314

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một điều hi-vọng của người mình ở cái buổi trường Mỹ-nghệ Đông-pháp sắp khai giảng này

Người Nam ta xưa kia kiến-văn đã hẹp hòi, tính khí lại chất phác, trăm nghề nghìn nghiệp đều là thô-sơ vụng về, lại ở bên cạnh nước Tàu là một nước văn-minh sớm nhất ở Á-châu, khí-dụng, kỹ-nghệ, cái gì so với mình cũng tinh xảo hơn đến gấp năm gấp bảy. Người mình đã có cái tính lười biếng lại có nơi thủ dụng sẵn sàng, mới đua nhau mà dùng đồ Tàu cho làm qui làm sang, mà tự mình không ai chịu lưu tâm suy nghĩ để chế ra kiểu mới thức lạ. Từ ngày người Pháp sang kinh-lý cõi Đông-dương, đường giao thông đã rộng rãi, nghề kỹ xảo của các nước, người mình lại được trông thấy nhiều, thì lại lấy làm lạ làm đẹp mà đua nhau mua dùng. Thế là ở nước ta từ hai, ba mươi năm về trước, những đồ tinh xảo toàn là ở các nước đem đến, mà những đồ thật ta tự tay người mình chế tạo ra, gọi là tinh xảo mỹ lệ, thì thật chưa thấy được mấy thứ. Không những là cái nghề chế tạo tinh xảo, người mình không ai lưu tâm đến, mà cả đến cái tên mỹ-thuật, ta cũng chưa mấy người đã nói đến, chưa mấy người đã được nghe.

Đó có phải là tại người mình không có xảo-tứ, không có tinh tâm, tài mất không được sáng suốt, chân tay không được mềm giẻo, về nghề mỹ-thuật thật là vụng dại, không thể rèn tập cho bằng người. Cái kết quả xấu ấy, là vì Triều đình không lưu ý đến, không gia công tưởng lệ cho nhân dân, trong nước chỉ chuyên trọng một đường khoa-cử, mà khoa cử lại chỉ chuyên trọng một nghề văn-chương, ngoài ra thì đến cho là nghề mạt nghề hèn mà không săn sóc đến, không có trường học, không có thầy dạy, người tuy có tư-chất, cũng có nơi rèn tập để thành tài. Tập tục trong nước lại càng thêm hủ lậu, tư-tưởng người trong nước lại càng thêm hẹp hòi, người có chút thông minh hơn người, chỉ sớ đẩy nhau vào con đường làm quan, cho là nghề rất qui báu rất tích-lợi hơn cả. Nghề mỹ-thuật ở nước ta, xưa kia chưa được mở mang, nguyên-nhân toàn vì cớ ấy.

Mới độ mười lăm năm nay, người mình kiến văn đã rộng rãi, đã nhiều người biết rằng ở các nước phú-cường bây giờ, nghề mỹ thuật rất là qui trọng, chánh-phủ rất là săn sóc, muốn rèn đúc chau chuốt, mong một ngày một tiến bộ thêm, để khoe khôn thi khéo ở, chốn đại thị trường, thu lấy lợi nguyên cho nước, và tô điểm thêm cho cái nền văn-minh. Nhưng người có thiên tài, có xảo tứ, cũng đã lưu tâm nghiên cứu, mà tự mình tìm tập lấy, nghề mỹ thuật ở nước ta, cũng nhờ đó mà xem chừng cũng có tiến-bộ dần dần. Nghiệm ngay như cuộc đấu-xảo mỹ-thuật ở Paris mới đây, xứ Đông-pháp cũng có đóng góp được vài phẩu, tuy mới là buổi bắt đầu, cũng còn phần nhiều là mô phỏng của người, chưa có cái gì là đặc sắc của một nước, so sánh với mỹ-thuật của các nước, hãy còn thua kém xa, mà dư-luận bên Pháp cũng đã tỏ ý ngợi khen là một dân tộc có tinh tâm có xảo tứ.

Mới đây chánh-phủ Bảo-hộ đã xét thấu, biết cái tư-chất của người Nam, không đến nỗi vụng dại ngu hèn, không đủ sức theo đòi về nghề mỹ thuật, muốn ra công rèn tập cho thành tài, trong khi mới đặt thêm một trường Mỹ nghệ, hiện nay đương khảo sát để kéo học-trò vào học, trường Mỹ nghệ sẽ bắt đầu khai giảng lại đầu năm học năm 1925-1926 này. Thế là từ bây giờ trở đi, người Nam ta đã có trường học, có thầy dạy, những người có tài riêng về đường mỹ-thuật, đã có nơi vun bón nên đức, để mong thành tựu về sau, không đến nỗi mai một như trước nữa. Và lại nhân dân biểu thượng toàn trông vào người trên rồ-vũ tác hưng, bây giờ chánh-phủ đã lưu tâm săn sóc, mở ra trường chuyên môn, để dung thụ và rèn đúc những người có xảo tứ; những người hạch trúng vào học, khi học cũng được cấp học bổng khi đậu ra cũng được bổ dụng, so với người theo học ở các trường chuyên-môn khác, cũng không thua kém gì. Người trong nước thấy chánh-phủ chú trọng như thế, thì biết mỹ-thuật là một nghề qui báu, không còn đem lòng khinh rẻ như cái kiến giải hủ lậu của ta xưa kia, những người có tài riêng về nghề mỹ-thuật, tất là nô nức hoan-nghênh mà đua nhau vào học. Xem như lần đấu này ứng hạch đến non bốn trăm người, thì biết cái tư-tưởng của người Nam bây giờ, không phải là cái tư-tưởng của người Nam trước nữa. Từ đây trở đi, vào khoảng mười mười lăm năm nữa, người tốt-nghiệp ở trường ra một ngày một nhiều thêm, tuần là người có học mà thành nghề, không phải còn là người có tư-chất, chỉ học lỏm làm mò như trước nữa; lại biết đâu ở trong đám những người học thành lấy, chẳng thường nảy ra được những người có tài lỗi lạc hơn người, vận dụng cái tâm tư tinh xảo, mà gây dựng ra nền mỹ-thuật đặc biệt của nước Việt-Nam, đủ sức đua kéo thi khôn với người ở chốn đại thị trường trong thế-giới, đó là một điều hi-vọng rất chính đáng và rất nồng nàn của người Việt-Nam ở cái buổi trường Cao-đẳng Mỹ thuật Đông-pháp sắp bắt đầu khai giảng này, mà cũng không phải là một điều mộng-tưởng hão huyền kì ông bao giờ có thật được.

H. T. B.

Việc Thế giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 31 Octobre 1925

Tòa nội-các mới nước Pháp

M. Paul-Boncour tổng-trưởng bộ ngân-khố sẽ trông coi về các vấn-đề ngân-khố, quan-hệ về việc xuất nhập và việc sổ sách. Ông xét về việc giao-tế với các nhà ngân-hàng và các vấn-đề hối-đoái. M. Boncour, tổng-trưởng bộ các sở chi thu sẽ xét riêng về sở chi thu. Ông sẽ soạn sở chi thu và sẽ theo việc bàn bạc tại hai nghị-viện.

Các bộ trưởng-phần về việc lập tòa nội-các mới, có nói tòa nội-các thuộc về đảng cấp-tiến và xã-hội cấp tiến. Tòa nội-các ấy sẽ tái-hành cái chính-sách của đảng liên-hiệp-đoàn. Các báo có bình-phẩm về việc phân bộ tài-chính thì hai bộ, là một nước nhiều người biết vậy mong mỏi đã mấy tháng nay.

Việc nước Anh

M. Wood thượng-thư bộ Nông-phố, được bổ chức phó-vương ở Ấn-độ.

Nhà điện-báo Reuter tuyên-bố rằng tin đồn chánh-phủ Anh có chất-vấn nước Pháp về mọi việc xảy ra ở Da-mas là một tin đồn sai.

Hội đồng quan-thuế ở Trung-hoa

Ở Bắc kinh có điện-báo ở Nhật-bản gửi đến Đông-kinh nói rằng về việc sở quan-thuế ở Trung-hoa được tự-trị, thì Nhật-bản đã điều-đình trước nước Anh và Hoa-kỳ, nay hai nước ấy phải nói cái đường của nước Nhật, ông Ta là đặt một khoản thuế phụ về hàng-hóa hạng thường và nâng xa xỉ để đợi sau này sẽ bãi khoản thuế ấy. Nước Anh và Hoa-kỳ hình như cũng theo Nhật.

Nhật-bản với Hoa-kỳ

Có tin rằng Hoa-kỳ không ưng thuận Nhật-bản lập một công-ty vô tuyến-điện mà bắt nước Nhật, Pháp Anh, Mỹ cùng có cổ-phần.

Chánh-phủ Nhật định hoãn việc điều-đình về trái-khoán 100 triệu của Nhật định mở cho thành Tokio, vì các nhà ngân-hàng New York có ý làm khó khăn.

Người Nga ở Cáp-nhĩ-tân

Báo Nga ở Cáp-nhĩ-tân cho việc chánh-phủ Xô-viết được quyền đặt một đường hỏa-xa, bắt đầu từ đường cương-giới Tây-bá-lợi-á ở miền Oa-ga theo đọc con đường cát-quan cũ, cho đến Verkanoudinsk thì nối với đường hỏa-xa lớn ở Tây-bá lợi-á, thì thu lợi về đường ấy một hạn trăm năm là việc thắng lợi lớn của chánh-phủ Nga về đường ngoại-giao.

Người Nga lại còn được một giải đất 100 000 kilomètres carrés tại Mông-cổ dọc đường hỏa xa ấy. Mãn hạn năm 1926 sẽ bỏ đều làm đường hỏa-xa ấy. *(I. dopacifi)*

Nước Tsẻ với nước Yougoslavie

Nước Tsẻ và nước Yougoslavie đã ký giao-ước hòa hiếu với nhau.

Việc ở Syrie

Báo *Matin* nói chánh-phủ không định lưu đại-tướng Sarrail lại Syrie, nhưng khi không thì cũng không để người sẽ quyền binh như bây giờ. Trước nhất sẽ đặt quan Toàn-quyền về ngành về chính quyền đại-tướng. Có tin rằng quan Toàn-quyền mới ấy sẽ cử M. Paul Boncour. *(Havas)*

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI — Tôi xem nhật-trình thấy có đăng nghị-định rằng « Nam các giáo-học thí-sai tập-sự, muốn lên chức, đều phải đỗ bằng Sư-phạm cả.

Nhưng, thưa ngài, đạo nghị-định mà quan Toàn-quyền ký hôm 18 tháng 9 năm 1924 ở Saigon, có nói rằng:

Kể từ ngày bắt đầu thi-hành, thì các nam, nữ giáo-học thí-sai tập-sự đã bổ-dụng từ trước, không phải thi, theo như khoản thứ 2 (để lấy văn-bằng) và đều được vào chính ngạch.

Dám phiền quí-báo bảo cho xem có phải các giáo-học thí-sai tập-sự đều phải đỗ bằng sư-phạm mới được lên chính ngạch không?

LỜI ĐÁP. — Những người nào đã được bổ giáo-học thí-sai tập-sự trước ngày 18 septembre 1924 thì không phải thi, còn những người nào bổ phụ từ trước ngày ấy mà đến sau ngày ấy mới được lên tập-sự thì phải thi cả.

Ph.-h L.

Tự do diễn đàn

Đi học

Sự học là việc tối cần của một dân mới khai hóa. Nước ta ngày nay chính là một dân đương bắt đầu khai hóa, thì cái vấn-đề « đi học » lại cần phải bàn cho thấu triệt để biết rằng đi học để làm gì, tại làm sao phải đi học?

Về thời đi-vãng, tổ phụ ta học Hán-tự, khu khu bó buộc về hoẵn hỏi từ chương, không phát minh được điều gì mới lạ, cho nên chỉ toàn theo những lời sách dạy mà ít người suy tầm cho ra cái chân-lý trong sự học.

Ngày nay văn-minh Âu Mỹ chiếu tới hàng ta, ta cần mở mắt mà nhìn, nhờ ánh sáng theo ra cho sung.

Nay muốn ra khỏi bẫm mù tối, để cho cái trình độ văn-minh của ta ngày một cao hơn thì phải dùng cách gì? Há chẳng phải bằng sự học du?

Học là gì? Là mở mang tri-tuệ, trau dồi nhân-cách để có thể đem tài năng ra mà thi thố, đem ý chí ra mà phát khởi, giúp cho nước cho đời. Cái bàu thay là cái học, người ta mà có học bao nhiêu cũng thấy như chắp cánh cao bay.

Nhưng khốn thay người nước ta quen theo cái lối đi học ngày xưa, mười năm đèn sách, mục đích chỉ là giật lấy cái giải ông công ông nghè mũ cao áo rộng, phỉ giá vinh thân, đến đỗ là cái hy vọng cùng tột không gì hơn nữa. Cho đến bây giờ sự học tuy đã mở rộng ra nhiều mà người hiểu nghĩa chữ học vẫn là số ít.

Một cậu bé tay cắp sách trong trí đinh ninh « học sao cho thỏ-g, giật được cái bằng cấp gì, khỏi nỗi lo phận ông thông, quan thầm quan dốc đến tay là có ta phất, thì thật là rộng tiêu dài, vào xe ra ngựa ». Cái sở nguyện của người đi học kém cỏi là thế, thì sự học cũng thấp hẹp. Cái thông bệnh của người đi học đã như thế, phải cần tìm phương cứu cấp, nỗ nhân mới mong bớt được.

Phàm đã đi học, thì phải biết trong sự học của mình có ba thời kỳ và ba ý-chí.

Lúc còn nhỏ theo vòng tiểu học, đại để đều học lấy nói cho thông, làm câu văn cho đúng mọ mực, những khoa học phổ-thông để hiểu, khỏi ỏ con non, ỷ ếch hồ như chưa định, thì nên thường hay bị cám cỗ vì những thất bại nhỏ xíu.

Thứ chí lên đến vòng trung-học, các khoa học rộng ra, xen thêm các khoa học khác cao hơn, ý kiến nhỏ và tạo-thức mà phát triển ra. Bấy giờ đã biết lo về công nghiệp, nghĩ về phận sự, cố tìm con đường tiến-thân rộng rãi mà noi theo; thời-kỳ ấy là thời-kỳ ý-chí định.

Từ đó trở đi, đã theo lên bậc học cao nữa hay không, thì các khoa học cũng đã phổ-thông, chỉ cần xem cho rộng biết cho nhiều, ấy là ý chí đạt được.

Xét trong ba thời kỳ và ba ý chí của sự học thì có vòng trung-học phải cần lưu ý để, thành nhân hay chẳng thành nhân cũng là ở đó.

Đã xét thời-kỳ và ý chí trong sự học lại còn phải xét đến nhân-cách và bản-năng của người đi học. Người ta ở đời mỗi người một nhân-cách, một bản năng, người chơi bời, hư thân mất nết, bao nhiêu cái hay của sự học không thấm được, đó là một nhân-cách hỏng, học là cốt để giữ cho khỏi lòng cái nhân-cách ấy. Còn cái bản năng cũng mỗi người mỗi khác, mỗi người có một tài riêng, người có tài cần phải biết đủng tài của mình, nếu không thì cũng như không; học là cốt để tìm cái phát hết cái bản-năng ấy.

Học cho có nhân-cách, có tài-năng, lại cần phải có cái đức-tính đứng-cảm nữa mới. đem cái sở-học ra thi-thố với đời được. Đứng cảm giáp đỡ cho ý chí, ý chí đời đứng-cảm là tiêu trầm trụy lạc ngay.

Những người trời đất sinh ra vốn người nghĩa-vụ lớp thì đoạn anh hàng, chỉ biết liều thân vì nghĩa, đó là những người đứng-cảm trời cho, bẩm để thường.

Còn thường ra ít người có đứng-cảm, nay muốn có đứng-cảm thì phải làm thế nào?

Trước hết phải học cho định-tâm, phải để hết ý chí vào việc gì, phải nghĩ ngợi luôn, phán-đoán trong trí-não phân biệt thế nào là vinh nhục, tự-khắc tỉ-lệ mình hễ gặp việc nhục-nhã gang tay bỏ ngay, mà bao nhiêu những việc khó khăn ở đời làm cho ta hổ-thẹn cho nên văn-học và tôn giáo của Cao-môn cũng là một mạng việc học.

Sang mồng 2 novembre, sau khi làm lễ tại Nhà thờ thì nhân dân Pháp và Cao-môn đều theo quan Phâm sứ, quan Kâm-sát của Quốc-vương, các cụ thượng thư cùng các quan chức đến dâi kỷ niệm để vong linh ông người tử-vì Pháp-quốc.

Ông hội-trưởng hội cựu chiến-binh có đọc diễn-văn. Lại có 50 vị sư tụng kinh. Các chân ở Nam-vang đều có làm chay cả.

Cuộc thi xe hoa ngày 11 Novembre này. — Cuộc thi xe kết hoa ngày 11 Novembre này sẽ mở vào hồi 9 giờ tối. Trong khi thi, phàm các xe có bắt cứ xe gì, đều cấm không được đi lại trong phố Jules-Bert, từ chỗ cửa nhà nát Tây cho tới cửa hiệu Godard, số các xe đợi không có được cắm thi, thì đi đâu thì cũng không được qua khỏi đường đó.

Các phố sau này ở chỗ gì phải phố Paul-Bert cũng cấm không cho đi lại, để giữ được trật-tự:

Đường France, đường Brébiot Rivière, Amiral Courbert, phố Dubreuil de Rhin, Paul-Bert tự nhà bán hiệu thuốc Chassagne.

Từ 9 giờ đến 10 giờ rồi thì các xe hoa đều đi về phía thứ tự phải thường.

Từ 10 giờ trở đi, các xe khác muốn dự cuộc diễu hành sẽ được đi lại phố Paul Bert nhưng phải theo như thứ-tự sự trật-tự của sở cảnh-sát định.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	26 độ
15 giờ	29 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	9	90
nhì,	8	85
ba,	8	20
Thóc hạng nhất,	5	35
Bắp ngô	5	30

Giá hạ. Kể từ ngày 3 Novembre 1925 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 13 f. 55.

Lễ kỷ-niệm các chiến-sĩ trận vong. — Sáng hôm qua tại nghĩa-địa tây đã làm lễ kỷ-niệm các chiến-sĩ trận vong cùng tất cả những người đã tuẫn vì nước Pháp. Quan Toàn-quyền, quan Thống-sứ cùng các vị đại-biểu của Nam-triều đều đến dự lễ đông lắm. Ông hội-trưởng hội cựu chiến-binh có đọc diễn-văn. Tại Nhà-thờ và các chùa đều có làm lễ cả.

Tin Cao-mên. — Ngày 30 octobre đến 1er novembre tại Cao-mên có mở hội Rất nước và trâu trắng rất long trọng, có Cao-mên quốc-vương và quan Khâm-sứ Cao-mên đến dự. Người Tây và người bản-xứ đến dự lễ đông lắm.

Ngày 2 novembre Cao-mên quốc-vương cùng quan Khâm-sứ có đến Taw-viện nhà vua để tiếp các viên đại-biểu của tỉnh Battambang mang sớ ca Kinh và lễ vật đến dâng. Cứ xem những bài đi đến vào đã đọc trong buổi lễ ấy thì đủ tỏ tấm lòng thành-thật của dân đối với một công-cuộc dụng ra chả ý đã bảo-tồn cho nền văn-học và tôn giáo của Cao-mên cũng là mở mang về học.

Sáng mồng 2 novembre, sau khi làm lễ tại Nhà thờ thì nhân dân Pháp và Cao-mên đều theo quan Phâm sứ, quan Kâm-sát của Quốc-vương, các cụ thượng thư cùng các quan chức đến dâi kỷ niệm để vong linh ông người tử-vì Pháp-quốc.

Ông hội-trưởng hội cựu chiến-binh có đọc diễn-văn. Lại có 50 vị sư tụng kinh. Các chân ở Nam-vang đều có làm chay cả.

Cuộc thi xe hoa ngày 11 Novembre này. — Cuộc thi xe kết hoa ngày 11 Novembre này sẽ mở vào hồi 9 giờ tối. Trong khi thi, phàm các xe có bắt cứ xe gì, đều cấm không được đi lại trong phố Paul-Bert, từ chỗ cửa nhà nát Tây cho tới cửa hiệu Godard, số các xe đợi không có được cắm thi, thì đi đâu thì cũng không được qua khỏi đường đó.

Các phố sau này ở chỗ gì phải phố Paul Bert cũng cấm không cho đi lại, để giữ được trật-tự:

Đường France, đường Brébiot Rivière, Amiral Courbert, phố Dubreuil de Rhin, Paul-Bert tự nhà bán hiệu thuốc Chassagne.

Từ 9 giờ đến 10 giờ rồi thì các xe hoa đều đi về phía thứ tự phải thường.

Từ 10 giờ trở đi, các xe khác muốn dự cuộc diễu hành sẽ được đi lại phố Paul Bert nhưng phải theo như thứ-tự sự trật-tự của sở cảnh-sát định.

VĂN UYÊN

Hồng-lâu nhất dạ hừng

(Đọi bài nhất dạ sầu của ông Bằng Nông-sơn)

6 giờ sẽ áp tối hôm qua,
Em còn mãng việc hương hoa trong
7 giờ trang-điểm vào sòng [phòng.
Gái sen đọ tài liền bóng 14 lei.
8 giờ nói nói cười cười,
Đón người của trước tiễn người của
9 giờ tiếng phách tiếng cheo, [sau.
Này câu mến nói, nọ câu tỉ bì.
10 giờ sa-mạc lý ca,
Cung nam điệu bắc đâm đà cả hai.
11 giờ, tri-kỷ một hai,
Nơi lời vàng đá nào lời tóc tơ,
12 giờ kết tuyệt nghìn thu,
Dẫn rằng đã cũng ngẫn ngơ nỗi đời,
1 giờ dịu dặt chén mồi,
Say-sưa cho bõ một đời phiền-hoa.
2 giờ tiễn khách ra về,
Của bao chẳ khiến cả bề phân-ly.
3 giờ em dạo sa nàn,
Mông-mênh giới đất rộng chân ngang
4 giờ em nghĩ hư-không [tang.
Vắng-vẳng ngang dọc giang-san một
5 giờ trống đã tan canh, [mình.
Vừng đông bóng đã trước mành dòm

Bạm vui ngắn chẳng đầy gang,
Kể ra bao vạn sầu ngàn là sao!
Cuộc đời là cuộc chiêm-bao,
Chẳng chơi cũng thiệt ai nào hơn ai.
Đã mang lấy nắc lấy tài,
Chơi cho lỗ đất long giời một phen!

Đông-Tuyên

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi ô-tô ngày 8 Novembre này. — Trong suốt buổi thi xe ô-tô ngày 8 Novembre này, thì con đường Bờ-sông từ khoảng chỗ ngã tư phố Maréchal Pétain, phố hàng Muối, phố Bờ-sông, cho đến Đồn-thủy và cả công trường Maréchal Pétain và France sẽ cấm công chúng không được đi lại. Công-chúng đứng xem thì phải đứng ở sau cái hàng dây sẽ chăn sẵn. Chỉ những quan chức bản hạt và Thành-phố, các chức dịch sở tuần-cảnh, các nhà tổ chức cuộc thi, các nhà báo và các người có dự thi mới được đi vào trong đường ấy thôi.

Các viên chức có giấy mời khi vào tới nơi thì phải vào ngay chỗ ngồi trong rạp.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có lời cảm tạ các cụ, các ông và các bà có lòng đi đám, hoặc gửi giấy chia buồn, hoặc cho đồ phúng phu-quán, thân-phụ, nhạc-phụ và tổ-phụ chúng tôi là :

Ông VŨ-KHẮC-NHƯỢNG

nguyên Bắc-kỳ Thông-sứ-phó Thông sự sung Đông pháp Viễn-nam hóa xa(a Thượng thượng hạng phân-sự, thưởng-thụ độ nhất hạng danh-dự tội-tinh

tạ-thế hôm 29 octobre 1925 và an-táng tại làng Đình-công-hạ, huyện Thanh-trì, tỉnh Hà-đông.

Trong khi bối-rối có điều gì lỗi lời xin các cụ, các ông và các bà tha lỗi cho.

Vị-vong-nhân : Phạm-t.j-Ngo,
Cô-tử : Vũ-khắc Chính và vợ Vũ-khắc-Tường,
Vũ-thị-Vượng,
Vũ-thị-Tỵ,
Vũ-thị-Lộc,
Tế-tử: Trịnh-Toại,
Nội tôn : Vũ-thế-Phong,
Vũ-thế-Phúc,
Vũ-thế-Đức,
Vũ-thị-Giáp,
Ngoại-tôn: Trịnh-thị-Thịnh,
Đồng gia-quyến bái-tạ.

94, phố hàng Bạc, Hanoi

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này :

Bột tỉa. — Vũ-đức-Phan có mượn một cái xe đạp của một người quen nói đi kiếm ít lá để về cho người nhà dịt chổ đau rồi đem lại trả ngay. Nhưng sau cứ giữ đi rồi lại đem bán cho người khác lấy tiền tiêu chứ không đem trả, đến lúc chủ xe đến đòi lại thì khai rằng nguyên cái xe đạp ấy của người bạn đem cầm cho chủ xe giá là 35 đồng, nhưng khi đến hạn không có tiền chuộc thì có bảo Vũ-đức-Phan lo tiền lại chuộc lấy dùng, chứ không phải là mượn không trả. Nhưng vì không có chứng cớ nên tòa án Trừng-trị phạt 1 tháng tù. Vũ-đức Phan chống án, nhưng đến khi tòa Thượng-thẩm có trát đòi không đến hầu nên xử khuyết tịch rồi tuyên án y. Nay vì lại không án nên tòa Thượng thẩm xét lại rồi cũng y án phạt 1 tháng tù.

Thuốc phiện lậu. — Ng-văn-Tá buôn mười thuốc phiện lậu ở mạn Lạo-kay xếp thuyền chở về mạn xuôi để bán, nhưng vì có người báo nên khi thuyền đi qua địa phận Yên-bay thì có linh sở Thương-chính đón bắt thì tên lấy chồng cự lại không cho xuống thuyền khám. Đến khi biết không thể nào chạy được mới đành đầm thuyền cho mất hàng. Tuy vậy linh sở Thương-chính cũng bắt được một ít nhưa để làm tang. Tòa án Trừng-trị Yên-bay phạt tên ấy 18 tháng tù 500 quan và bắt phải bồi 97.075 $ 75. Tòa Thượng-thẩm xét chỉ phạt 100 quan về tội chứa thuốc phiện lậu và y tiền bồi thường, còn tội kháng cự người sở Thương-chính thì tha vì không đủ chứng cớ.

Ăn cắp dây điện thoại. — Lại-văn-Khoa nghề làm ruộng bị thua ăn cắp dây điện thoại của sở Bưu-chính phải tòa án Trừng-trị Nam-định phạt 4 tháng tù, nay được tòa Thượng-thẩm tha cho trắng án vì xét không đủ chứng cớ.

Việc lừa người lấy tiền. — Việc Phạm-bá On bị thua nhận tiền lo hộ việc cho một người, đến khi việc của người ta không xong lại không trả tiền, phải tòa án Trừng-trị Haiphong phạt 4 tháng tù thì tòa Thượng-thẩm hoãn lại để hỏi mấy người chứng mới nghị án.

Ai tin. — Bản quán được tin buồn rằng ông Nguyễn-đình-Phác tức Phác-Thành là một nhà kỹ-nghệ tại Hà-thành, hội-viên Hội-đồng tổ chức Hội-chợ Hanoi và tạ thế tại nhà ông hồi 9 giờ tối hôm 1er Novembre ở ngõ Trung-yên (ngõ thuốc cam hàng Bạc) số 31.

Ông Nguyễn-đình-Phác quán làng Phượng-vũ, phủ Thường-tín (Hà-đông) là một nhà công-nghệ, có trí sáng-kiến nay lắm. Ông là người trước nhất đã tìm cách cất dầu *Térébenthine*, làm sơn thầu và miễn thuế lối của Nông-công-thương hòa-tàng viện, làm xi-phòng tại hiệu Quảng-hưng-long. Chế ra các thứ bột chuối và bột cho trẻ con ăn.

Bản-quán có lời viếng ông, và chia buồn với gia quyến.

∴

Lại có tin rằng bà Nguyễn-thị-Phương là chánh thất M. Vũ Giáp mất tại nhà thương Hanoi, hôm 31 Octobre vừa rồi, ngày 2 Novembre đã làm lễ an táng tại Phác-trang Hợp-thiện huyện Hoàn-long tỉnh Hà-đông. Vậy có lời chia buồn cùng M. Vũ-Giáp và gia-quyến.

∴

M. Trần-đình-Tuân thanh-tra phủ Toàn-quyền không biết vì lẽ gì nỡng thuốc phiện tự tử đêm hôm mồng một vừa rồi. Ai được tin ấy cũng phải lấy làm ngạc nhiên, vì M Tuân còn thanh niên, mới tốt-nghiệp trường Cao-đẳng ra, chưa được bao lâu, tính nết lại thuần hòa, cho nên ai ai cũng lấy làm thương tiếc lắm.

MẤT CHÓ SĂN

Mất con chó sán trắng lốm-đốm đen vòng cổ có đeo cái thẻ khắc chữ M. Tur quai Manufacture Tabacs.

Ai bắt được nên đem giả M. Renaud, sở Máy-đèn mà lĩnh thưởng.

TRUNG-HIẾU THẦN-TIÊN

Dịch tiền-thuyết Tàu, toàn bộ 7 quyển đã đóng góp làm một, dày 248 trang giá 0$50 tiền gửi 0$20
bán ở các hàng sách và nhà Soạn-giả 98 hàng Bông, Hanoi

Mấy việc thầu. — Ngày 31 octobre vừa rồi, tại sở Lục-lộ Hanoi đã đấu giá thầu mấy việc sau này :

1· Làm một cái trường học mười lớp tại Bãi-sinh thành hai nhà giá tiền làm định là 20.466 $ 58.

Những nhà bỏ thầu như sau này :

MM Verneuil et Gravereaud bỏ hạ 12 %
Ngô thế-Chạm » 13 %
Nguyễn-văn-Việt » 16 %
Nguyễn-v-Tập » 16 %
Nguyễn-v-Bình » 19 %

Vậy M. Bình được tạm thầu.

2· Làm một cái trường nữ-học ở Phù-lạng-thương. Giá tiền làm định là 9.468 $ 28. Các người bỏ thầu như sau này :

MM. Phúc-Điệp bỏ hạ 2 %
Ng-văn-Bình dit Năm » 7 %
Ngô-thế-Chạm » 8 %
Trần-quang-Đặng » 10 %
Nguyễn-văn-Khánh » 13 %

Vậy M. Khánh được tạm thầu.

Bán một cái xe nhà, bánh cao-xu bơm, còn tốt lắm — Hỏi tại nhà máy nước, Hanoi.

Mấy cuộc đánh số lấy đồ vật. — Mme Brachet đốc-học trường nữ Cao-đẳng tiểu-học Tây được phép đặc-cách mở tại Bắc-kỳ một cuộc đánh số lấy đồ-vật để lấy tiền giúp cho các hội sau này :

1· Trường học ;
2· Các trẻ con Tây-lai mồ-côi ;
3· Các trẻ con mồ-côi An-nam ;
4· Khu tiền trợ cấp cho các trẻ con mồ-côi Tây ở Trung Bắc-kỳ, Ai-lao học tại trường học.

Vé bán mỗi cái là 0$20 và chỉ được bán đến 400 tờ mỗi tờ 5 phiếu.

Ngạch tòa-sứ. — M. Nghiêm-văn-Tri, thanh tra thượng hạng hạng ba tại tòa-sứ Bắc-ninh nay giữ việc trả tiền thương cho các viên chức Tây Nam ở tòa-sứ Bắc-ninh thay M. Raynaud là bổ-nhậm viện hạng nhì về nghỉ.

Ngạch thừa phái. — M. Đào-văn-Biền, cựu học sinh niên thứ tư tại lớp thành-chung Nam-định quán làng Đoan-tuế, tổng Tri-lại, huyện Võ-tiện tỉnh Thái-bình, được bổ thừa phái hạng ba đổi hàm tăng bát phẩm văn giai và bổ đi tòng sự tại dinh quan Tổng-đốc Nam-định thay M. Đặng-đức-Chu đổi đi huyện Gia-viễn (Ninh-bình.

Nghỉ phép. — M. Ng-ngọc-Liên, thư ký hạng nhì tòng sự tại sở một-hình được nghỉ phép 30 ngày tại Hanoi.

TIẾNG GỌI ĐÀN

Là một tập văn luận-thuyết của Dương-bá-Trạc soạn

giá 0$40 tiền gửi 0$11

Tại hiệu BẢO CHẾ MONTÈS có bán :

CHLORATE DE POTASSE dùng làm pháo.

L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đúc thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hàng bánh và kẹo.

Ngạch học-chính. — Các người có tên sau này đến được bổ giáo học phụ bổng, niên bổng 450 đồng :

M. Ng-văn-Hiếu, cố bằng Cao-đẳng tiểu-học Pháp-Việt, bằng tiểu-học tây và bằng Cao-đẳng tiểu-học tây, cựu học-sinh trường Bảo hộ,

M. Lê-thế-Trí, cố bằng tiểu-học tây và bằng Cao-đẳng tiểu-học tây, cựu học-sinh trường Cao-đẳng tiểu học Pháp-Việt Nam-định.

Được bổ giáo-học thì sai tập sự :

M. Trần-đức-Khám, cố bằng Sơ-học Pháp-Việt, cựu học-sinh trường Cao-đẳng tiểu học Pháp-Việt Nam-định.

Được bổ làm phụ bổng trong ngạch học-chính, nguyệt bổng 15 đồng.

MM. Hoàng-xuân-Đoan, Hoàng-minh-Đoan, Ng-mậu-Thái, Ng-văn-Mậu, Mai-mạnh-My, Ng-văn-Trấn, Mậu, Ng-văn-Sinh có bằng Sơ-học Pháp-Việt.

L'ARRESTISE
GIAN HÙNG GỚM GHÊ
Phim ảnh làm được rất hay
CHIẾU TẠI
Rạp CINÉMA PALACE
Trong một tuần-lễ
Từ thứ tư 28 Octobre đến thứ ba 3 Novembre 1925

MỘT ĐIỀU NÊN BIẾT...

Đường Huế, cửa Chợ-Hôm trông sang (3, Miribel), mới có một xưởng chữa xe ô-tô các kiểu của M. MOUSSIE là một ông vẫn chuyên trị chữa xe ô-tô xưa nay đã có tiếng ở Hà-thành lại vừa được giải nhất cuộc thi ở Tam-đảo vừa rồi, chắc các ngài cũng đã biết.

Chữa tốt lại chóng hơn mọi nơi.

Hợp-thiện hội. — Quan Đốc-lý đã cho phép bản-hội đi quyên để lấy tiền chi về việc tạo 12 mẫu ruộng để mở rộng phòa-tràng, mà các nhà từ-thiện đã để công kể sau đây.

Bản-hội thật thành ta làng nhiệt-tuanh về việc phúc của các ông các bà trong thành-phố.

Những vị công 5 $ 00 :

MM. Đỗ đình-Tiên 37 hàng Nón, Lê đình Khoa 22 Nam-ngư (cùng thêm), Vương-khả-Lương 192 Chợ-hôm, Thuận-Kouát 42 hàng Đào (cùng thêm) Ngu-ễ-ư-ã -H-ễn 13 bis hôtel Chinois, Ng-văn-Tiên 47 hàng Bún, Giang-v-Tam 63 Quan-thánh, Ng-duy Ất 18, Lê-v-Phương 61 hàng Than, Lư-thuong Ng-Bạch 58 Hoàng-thúc-Hải 23, Kim-đức Giang 83 hàng Bồ, Phúc-thành 39 hàng Đậu (cùng thêm), Đỗ-như-Đăng 30 Quai Clémenceau, Ng-ngọc-Chung 11, Đinh-kim-Cận 48 hàng Khoai, Trần-điền Chức 6 Phúc-nghĩa, Phạm-khắc-Mẫn 14, Lê-đình-Chinh 6 bis hàng Bồ, Trần-đình-Phong 24 hàng Quạt, bà Lý-đức-Vinh 25 Rue Velles des Tasses, bà Đào-Đình và bà Dinh 16 hàng Thiếc, Phạm-v-Quý 30, Trần-văn-Thành 69, Bùi-xuân Hỏ 33 hàng Thiếc, Ng-văn-Bá 32 hàng Lọ, Đỗ-văn-Dão 107 hàng Bạc, Trịnh-sao Quang 101 hàng Đào, Ng-văn-Trang 32 hàng Đường, Ng-như-Doan 42 Bờ sông, Đỗ-đình-Dão 60 Pavillons Noirs, Bùi-đình Quế 2 hàng Chiếu, Lương xuân Nghiễn 28 hàng Muối (cùng thêm), Đỗ-đình-Nghiêm 72 hàng Thuốc bắc, Lê-văn-Tám 20 hàng Than, Trịnh-xuân-Nghĩa 3 hàng Gai, Trịnh-đình-Bảo 96 Cầu-Gỗ, Lê-đình-Ngan 11 hàng Bè, Bùi-đình-Tư 132 Huế, Nguyễn-hữu-Phúc dit Phúc-Điệp 143 Route de Huế, Phạm-văn-Thảo 5 phố Nghĩa-địa, hiệu Đông-phát 62-64 hàng Than, Ng-văn-Ngọc 22 Borrin, Lê-văn-Tân 136 hàng Bông, Ng-văn-Sự 31, Ng-v-Nhã 29, ct Bùi-v-Nguyên 21 phố Jambert, Ng-hữu-Thái 14 Yên-phụ.

(Còn nữa)

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời cảm tạ các cụ các ông và các bà đã có lòng tử tế gửi giấy chia buồn, cho đồ phúng viếng và đi đưa đám phu-quân, thân-phụ chúng tôi là M. Nguyễn-đình-Phác tức Phác-Thành, ngày 3 Novembre 1925.

Trong khi tang-gia bối rối, có điều gì sơ suất xin các ngài bỏ quá đi cho.

Đồng gia quyến đồng bái tạ.

Cái nạn ô-tô. — Chiều hôm 1er novembre hồi 4 giờ 35 chiếc xe ô tô số T. 2637 của M. Gille ở đường hàng Cỏ đi chở đồ cấu sông cất phố hàng Đậu, đụng phải một cái xe cao su bên Gia làm đo en-li là Ng-v-Ban kéo. May không việc gì đến người, chỉ ô-tô xe thôi.

Tai bay vạ gió. — Chiều hôm 1er novembre 1925, hồi 4 giờ có một người lính Tây đuổi mấy à thanh-lâu trong ngõ Yên-thái, vác cả một cái chậu sành nắm thế rào lại trong phải một người con gái là Ng thị Hiền 15 tuổi cũng ở phố ấy số 19. Người ta đã giữ được cái mũ đem trình quan Bích.

Con nhà ai? — Chiều hôm ha người ta thấy cái xác con trai chừng một tuổi vứt ở trước cửa nhà kiểm-soát của sở Thương-chính đường bờ sông, nhưng không rõ con nhà ai.

HIỆU BÁO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ các các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

CÁC RẠP CHỚP BÓNG

Kính cáo các ông chủ rạp chớp bóng và các nhà chiếu ảnh đong các nơi, biết rằng, ở nhà chớp bóng « Cinema Tonkinois 13, phố hàng Quạt, Hà-nội, có bán và có cho thuê chương trình rất đẹp, rất hay, giá rất phải chăng..

Muốn hỏi thêm điều gì xin viết thư đến.

Tin sau cùng

Tại hộ thuộc-địa

Ngày hôm qua M. Léon Perrier tổng-trưởng bộ thuộc địa đã đến nhận chức. M. André Hesse nghênh-tiếp ngài và đem các viên chức trình diện ngài.

Việc nước Bắc với nước Hy-lạp

Ngày hôm nay, quân Bắc đã lại về đóng ở địa-hạt mình. Giờ quân Hy-lạp đi, và quân Bắc đến đã định cách nhau, khiến cho khỏi xảy ra việc lôi thôi.

Việc ở Syrie

Ngày 8 Novembre, đại tướng Sarrail xuống tàu ở Beyrouth để đi Pháp. Đại-tướng giao việc cho đại-tướng Duport tạm quyền.

Chiến-sự ở Trung-hoa

Nhiều tướng tá hợp nhau ở Bắc-kinh để điều đình cho Quốc dân quân giữ trung-lập.

200,000 quân đương đánh nhau ở Hà-nam. Tình trường ở tỉnh ấy trước hơn vẫn còn lâm-lập.

(Indopacifique)

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Việc sinh tử giá-thú. — Việc tử là việc quan trọng, luật-pháp đã bắt buộc chặt chẽ về sự khai báo, ai người ta muốn cầu-thả cũng không được, đó là lẽ tất-nhiên đi rồi ; nhưng đến việc sinh và giá-thú thì sự quan-trọng cũng chẳng kém gì. tuy luật-pháp có bắt buộc chặt chẽ, mà người mình vẫn coi làm thường, một rằng vì sự tốn tiền, hai rằng vì sự bận lòi-thời nên có điều chậm-miễng. Việc giá-thú mà những người lấu thì muốn ăn-hỏi sự khai báo tại trước khi có người tế-giác, hoặc gặp chuyện lòi-thôi mới lọt được đến tai quan trên mà thôi ; còn việc sinh, gần đây quan trên có cho người đi đò xét từng nhà một, xem ra số con trẻ ăn-lậu việc khai báo còn nhiều lắm, mà xét tình thế vì dân người làm cha mẹ lại ăn lậu như thế, thì chẳng qua cũng không ra ngoài hai lẽ nói trên kia, vậy nhân tiện báo-báo lợ-đảng ra đây cả hai tờ-giải-cáo của Thương-chính Đông-Dương và Thương-chính Trung-kỳ về việc khai sinh, tử, giá-thú rất giản-tiện, không như ý tưởng-tượng phần nhiều người mà sau sinh ra nhiều điều lôi thôi đi đến nỗi con tội khi lắm.

Yết thị ngày 1er Août 1924

Quan Đốc-lý Haiphong nhắc lại cho dân An-nam và Trung-hoa trong thành-phố biết rằng sổ sinh tử giá-thú hiện vẫn giữ ở tòa Đốc-lý, khai không mất tiền, nhưng ai cũng phải khai.

Ai phải khai sinh hay tử mà quên không khai, hay lười không khai, hỏi ra không có cớ gì trọng, thì phải phạt từ 25 cho đến 50 quan tiền tây, (nghị định quan Giám-quốc ngày 3 octobre 1923).

Khai sinh hạn trong 8 ngày phải khai, khai tử hạn trong 24 giờ.

Còn khai giá-thú thì cứ đến tòa Đốc-lý mà hỏi thể-lệ, không mất tiền nong gì cả. Chỉ đám nào có khai và có vào sổ ở tòa Đốc-lý thì mới kể là lấy có ai cho cưới.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

Số 320

THUỶ-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Sài phúc có ý muốn kết-nạp với bọn hảo hán ở Lương sơn bạc, mới đem hai người giam vào một chỗ khóa kín cửa lại, nhưng vẫn đem rượu ngon thịt béo vào cho hai người ăn, vì thế hai người không hề phải khổ-sở.

Bấy giờ có Vương thái-thú mới đến nhậm sở ở bản-châu tự đấy, Lương trung-thư sai đi tra kiểm những sổ dân phải thiệt-hại ở trong thành thì chết mất đến bảy tám mươi người, còn bị thương vỡ đầu sứt tai và gãy tay gãy chân không biết bao nhiêu mà kể.

Các người thiệt hại, khai tên báo quan, Lương trung thư lại cấp phát tiền kho cho để điều-trị và thiên-hóa (1). Ngày hôm sau, nhân-dân trong thành bỗng nhất được đến mấy trăm tờ hiểu thị của đảng giặc Lương-sơn-bạc, không dám giấu diếm, phải đem vào trình Lương trung-thư.

Lương trung-thư mở xem, rồi đọc như sau này :

1. Bấy giờ nước Tàu còn có tục người chết đem đi thiêu-hóa, nghĩa là đem chết cái mà đốt xác đi.

« *Bọn nghĩa-sĩ ở Lương-sơn bạc là* « *Tống-giang có lời hiểu thị cho các* « *quan lại trong phủ Đại danh được* « *biết rằng :*

« *Lư-tuấn-nghĩa là một bậc hảo-* « *kiệt nổi tiếng thiên-hạ, nay ta* « *muốn đón lên trên núi để cùng thay* « *trời hành-đạo cứ sao các người* « *dám nghe kẻ gian tà, hại người* « *lương-thiện. Ta sai Thạch tú đến* « *báo tin, không ngờ cũng bị các* « *người bắt giam; thế thì các người* « *thật là càn dỡ.*

« *Vậy nếu các người bảo-toàn tính-* « *mệnh cho hai người và bắt ngay* « *đem phụ gian nhu đem nộp ta, ta* « *cũng chẳng sinh sự chi nữa.*

« *Nhược bằng cố chấp làm hại* « *những người tay chân của ta thì ta* « *quyết đem quân đi đánh báo thù,* « *Đại binh tới đâu, ngọc đá đều phải* « *tan-nát.*

« *Ta tiễu-trừ những kẻ gian-tà ngu* « *ngoan thì trời đất cũng tất chẳng* « *có lòng ủng-hộ. Quân ta vui cười* « *mà đến, khua múa mà đi.*

« *Bao nhiêu ngăn-cấm tiết phụ,* « *hiếu-từ hiền-tôn, cho chí bọn* « *lương-dân cũng bọn liêm quan ở* « *đây, ai nấy đều cứ yên nghiệp làm* « *ăn, chớ có kinh sợ.*

« *Nay có lời hiểu-thị để cho mọi* « *người được biết rõ ».*

Lương-trung-thư xem xong tờ hiểu thị, liền gọi Vương thái-thú vào để thương-nghị. Lương trung-thư phán hỏi rằng :

— Việc này ta nên xử trí ra làm sao ?

Vương thái-thú vốn là một kẻ nhu nhược, nghe được câu ấy, liền hầm với Lương trung-thư rằng :

— Đảng giặc ở *Lương-sơn bạc*, triều-đình đã mấy lần sai quan đến đánh mà vẫn không dẹp tan được, huống chi là bình lực trong một thành ta đây. Nếu những quân liều mạng ấy kéo nhau đến đánh, mà cứu-binh của triều-đình chưa tới, thì giữ nổi sao cho kịp. Cứ như ý kiến ngu-hèn của tôi thì nên nhờ lưu tính-mệnh hai người ở đây, rồi nhất-diện dâng biểu tâu triều-đình, nhất-diện phái quách-mã ra phía ngoài thành hạ-trại để phòng khi có sự bất ngờ xảy đến. Như thế thì có thể giữ cho phủ *Đại-danh* này được vô-sự, quân dân đều được an-toàn. Nếu đem giết hai người này đi, chỉ sự lúc quân giặc kéo đến bên thành, một là không quân cứu viện, hai là triều-đình có ý nghi-ngờ, ba là nhân dân lấy làm kinh hoảng thì trong thành *Đại-danh*, rối-loạn chưa biết thế nào.

Lương-trung-thư phán rằng :

— Lời quan phủ nói, thật là rất phải !

Nói xong, tức thì sai người gọi viên tiết-cấp là *Sài-phúc* đến mà truyền bảo rằng :

— Hai thằng giặc này không phải tầm thường. Trói buộc quá thì sợ nó chết, mà lỏng lẻo quá thì lại sợ nó trốn, vậy hai anh em nhà ngươi phải sớm tối chăm nom, vừa khoan vừa nghiệt, giữ sao cho được cẩn-thận, sau này rõ sẽ định liệu, chớ có một thoi-khắc nào trễ-biếng mà để đến nỗi lỡ việc.

Sài-phúc nghe nói, ngẫm nghĩ một phút thầm rằng : truyền bảo như thế thì thật là ở chính hợp lòng ta ! *Sài-phúc* vâng lệnh, tức thì vào ngua đi yên-ổi cho *Thạch-tú* và *Lư-tuấn-nghĩa* biết.

Lương-trung-thư truyền gọi hai viên đô giám là *Vận-đại* và *Lý-thành* đến để thương nghị. Khi hai người đến, *Lương-trung-thư* trao tờ hiểu-thị của đảng giặc *Lương-sơn-bạc* cho xem và thuật đến lời *Vương* thái-thú nói.

Lý-thành hầm rằng :

— Tôi thiết nghĩ bọn giặc số ấy không khi nào dám đòi bỏ nơi sào-huyệt mà đến đây, sau chỉ đại-nhân phải phòng-bị nào. *Lý-thành* này đầu bất tài, nhưng bấy lâu ăn lộc, chưa bổ lấy gì báo-đáp. Ngày nay xin cố hết sức khuyến-mã, đem quân ra phía ngoài thành hạ-trại. Đợi giặc cỏ kia không đến thì thôi, nhược bằng đến đây ngày tận cổ mà dám đòi bỏ nơi sào-huyệt, đem quân tới đây thì tiễu-trừ cho hay không dám nói khoe khoang, quyết xin đánh cho bọn giặc cỏ ấy chẳng còn một mống nào để được.

Lương trung-thư nghe nói, xiết bao mừng rỡ, truyền đem mấy tấm gấm hoa vàng ra ban thưởng cho hai tờ-giả. Hai người lạy tạ *Lương trung-thư*, rồi về trại yên nghỉ.

Ngày hôm sau, *Lý thành* gọi hết các viên tướng tá vào để thương-nghị. Bên cạnh bỗng có một người bước ra, tướng mạo dong-hoàng, uy-phong lẫm liệt, tên là *Cấp-tiến-phong Sách-xiêu* đó. Bấy giờ vào yết kiến.

Lý-thành truyền lệnh rằng :

— Bọn giặc cỏ *Tống-giang* kia chỉ trong nay mai thì đến đánh thành *Đại-danh* này, nhà-ngươi nên đem quân ra phía ngoài thành hạ-trại, cách ba mươi dặm hạ-trại, rồi ta cũng sẽ đến sau.

Sách-xiêu vâng lệnh, ngày hôm sau đem quân ra phía ngoài thành hạ-trại. Đợi giặc cỏ đến, tụa vào chân núi mà hạ-trại.

Ngày hôm sau nữa, *Lý thành* cũng cùng các tướng-tá đem quân ra một nơi cách thành hai mươi năm dặm, tên gọi *Hòe tàng-bi* để hạ-trại.

Xung quanh giáo dựng gươm trần, ba mặt ngoài có đào hầm bố, các tướng dạy tay mỗi người một chiếc mộc, chỉ đợi quân giặc ở *Lương-sơn-bạc* đến thì đua nhau lập công.

Nguyên cái tờ hiểu-thị của đảng *Lương-sơn-bạc* kia tự đâu mà ra ? Số là *Ngô dụng* nghe tin *Yên-thanh* và *Dương-hùng* về bảo, lại sai *Đái tôn* đi nghe-ngóng tin-tức thì biết được rằng *Lư-tuấn-nghĩa* cùng *Thạch-tú* đều bị bắt giam.

Đái-tôn bèn đến-đi một phát viết tờ hiểu-thị ấy dính lên vòng người đi rảo mọi nơi, và giấu khắp ở các chỗ cửa quán để làm kế bảo-toàn tính-mệnh cho *Lư-tuấn nghĩa* và *Thạch-tú*.

Đái-tôn về thuật chuyện cho các vị đầu-lĩnh ở *Lương-sơn-bạc* nghe. *Tống-giang* giật mình kinh sợ, liền ra *Trung-nghĩa-đường* đánh tiếng nổi hiệu, họp hết các vị đầu-lĩnh để bàn mưu kế.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất độ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2009

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 3 Novembre 1925
HƯƠNG LỬA BẾN DUYÊN
Bởi lòng gì ghê không thương,
Tối đến tắt lửa tơ vương vì tình.

Tối thứ tư 4 Novembre 1925
TÔ TRƯƠNG KẾT NGHĨA
Hai bên cha mẹ tuổi già,
Tình trong bốn bể, nghĩa là một nhà kết thân.

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá ; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhậy lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả ; giá dụ ống tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó thì lậu có gần phát ra cũng tịt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy đau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẽ, để thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nằn nắn ống đó.

Trước khi thụt thì phải nhỏ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì đâu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1 $ 75
Thuốc Santal Mary. . 1 $ 00

Bán tại nhà báo chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho ; bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì báo-quán không trả lời. ☞ Mua báo thì tính từ rằm hoặc mùng một tháng tây trở đi cho gọn.

Thử thuốc Pommade Cadum thoa mà da hết phồng, hết nổi đỏ rần.

Yết thị ngày 14 Août 1924

Việc khai sinh tử giả-thú là một việc bắt buộc, hiện ở tòa Đốc-lý đã có đủ sổ sách về những việc ấy, vậy yết-thị cho dân An-nam và Trung-kỳ biết rằng bất luận nhà ai có người đẻ, hoặc lấy nhau, hoặc chết đều phải khai cả. Kể từ 1er juillet 1923 trở đi mà chưa khai thì Nhà-nước không phát giấy *Acte de Notorité* như trước nữa (tức là tờ có người làm chứng và hộ-phố hay bang-trưởng ký nhận để thay vào giấy khai sinh tử giả-thú). Nhân lại cho mọi người biết rằng việc khai sinh tử giả-thú đó phải đúng hạn đến tòa Đốc-lý mà khai.

Tiện đây xin nói việc khai sinh tử giả-thú của người bản-xứ và Hoa-kiều đã có một phòng giấy riêng ở ngoài tòa Đốc-lý rất oanh-oẩn người trông coi về những việc ấy cũng được cẩn-thận và dễ dãi tử tế, nhưng chỉ hiềm vì một nỗi là phòng giấy đó khi chật hẹp quá, nếu mà ngày nào có nhiều người đến khai báo thì nhộn ra có điều bất tiện lắm.

Đối với việc khai sinh khai tử thì mỗi người có việc phải dẫn thêm hai người làm chứng lại, công việc làm trong nửa tiếng đồng hồ là xong, thì ai nấy ra ngay không nói làm gì, đến như việc giá-thú thì không thế, một đám ít ra cũng mười người, mỗi bên nhà gái hay nhà gái cũng phải dẫn đến buồng giấy nào là bố, mẹ, cô dâu (hoặc chú rể) và hai người làm chứng sống việc làm lại lâu, là vì còn phải đọc thể lệ cho đôi bên nghe, chớ ra cũng tới một giờ đồng hồ, thế mà hầu nhiều người càng phải đứng mà chẳng nhẹ cả ở đây, chẳng những bất tiện và làm cho đôi trai gái sắp lấy nhau phải mệt mỏi mà lại còn làm cho quan chiếm, mà kém cả sự lịch sự đối với sự cheo cưới là sự quan-trọng của người ta vậy.

Mong rằng việc này các ông hội-viên ta trong thành phố cũng nên lưu tâm tới cho để tiện dịp nào các ông trình bày với hội-đồng xin mở rộng buồng giấy đó ra, nhất là có một nơi riêng cho việc giá thú thì càng hay hơn.

Ngày hội Đinh-chỉ lễn. — Chương trình về ngày hội Đ nh-chỉ lễn năm nay đã nhất định như sau này :

Ngày 10 Novembre 1925

18 giờ : Bắn đại bác.

19 giờ : Rước đèn, khởi hành từ trại lính Bo-tê, phố Paul Bert, đứng đầu ở trước cửa Hôtel de Commerce, phố Harmand, phố Pottier, đứng đầu ở trước cửa tòa Đốc-lý, phố Rondony, phố Galliéni, đứng đầu ở trước cửa quan giám-binh, phố Amiral Courbet, phố Félix Faure, phố Brière de l'Isle, phố Paul Bert, đứng đầu ở trước cửa Hôtel de l'Europe, và Teston, phố Amiral de Beaumont, đứng đầu ở trước cửa hàng café du Théâtre, phố Amiral de Beaumont nối, phố Bonnal, phố Lanessan, phố Clémenceau, đi vòng Nhà-máu, phố Général Joffre, phố Paul Bert, về trại lính.

Ngày 11 Novembre

6 giờ : Bắn đại bác.

7 giờ : Diễm binh ở đường Pottier.

7 giờ 30 : Các thứ trò chơi người bản xứ :

1) Thi chạy chân, khởi hành ở đường Pottier, phố Jules Ferry, vòng quanh vườn hoa Jules Ferry vào phố Brière de l'Isle rồi lộn lại,ước 120 thước, thi hai lượt mỗi lượt giải nhất 3 đồng, nhì 2 đồng và ba 1 đồng.

2) Thi nhảy bị, khởi hành ở đường Pottier, ra phố Amiral de Beaumont rồi lộn lại ; thi hai lượt, giải nhất 2 đồng, nhì 1 đồng và ba 5 hào.

3) Thi xe gỗ có người ngồi, khởi hành từ phố République (chỗ phố Francis Garnier rẽ ra), phố Pottier, phố Félix Faure, đến phố Amiral Courbet, lại lộn về phố Pottier ; thi hai lượt, giải nhất 3 đồng, nhì 2 đồng và ba 1 đồng.

4) Thi xe đạp người Âu giải nhất thưởng 15 đồng, nhì 10 đồng và ba 5 đồng.

5) Thi xe đạp người bản-xứ, giải nhất 10 đồng, nhì 8 đồng, ba 6 đồng tư 4 đồng, năm 2 đồng.

Cuộc thi xe đạp của người Âu và của người bản-xứ đều phải chạy hai vòng do những đường sau này : khởi hành ở đường Pottier, phố Félix Faure vòng quanh vườn hoa Jules Ferry rẽ ra phố Paul Bert, phố Chavassieux, phố République, về đường Pottier lấy giải.

6) Thi kéo dây có ba lượt, mỗi lượt thưởng bốn được 2 đồng.

15 giờ : Đua ngựa ở trường đua đường Lạch tray, người vào xem không mất tiền.

19 giờ : Bắn đại-bác.

20 giờ : Thắp đèn ở vườn hoa nhà hát Tây.

20 giờ đến 24 giờ : Chớp bóng giữa giời ở bãi lấp sông Bonnal (chỗ rẽ cửa hàng tàu bi-a Chargeurs Réunis).

21 giờ : Đốt cây bông ở bãi lấp sông Bonnal.

Những đơn xin dự cuộc thi xe đạp của người Âu và bản-xứ phải gửi lại cho M. Godelin ở phố Paul Bert thâu nhận đến 19 giờ ngày 9 novembre là cùng hạn.

Ngày lễ kỷ niệm chiến-sĩ trận-vong. — Theo thư chương-trình đã đăng trước, hồi 8 giờ sáng hôm qua, các quan và các hội-đồng đã làm lễ nhập chiến-sĩ trận-vong tại đài kỷ niệm Pottier, nhân dân lại xem hành lễ đông lắm. Cũng như mọi người ngả mũ chào để tỏ lòng tôn kính, đoạn, các quan sáng nhân dân cùng rồi đi sang tháp kỷ-niệm những bậc có công bình đất Bắc-kỳ để đặt hoa, rồi ai nấy lên xe xuống nghỉ-địa phố Hải-dương tảo mộ.

Bắt đầu từ 8 giờ trở đi, các chàu chiến ở hộ nhi và hộ ngũ đều bỏ chuông, sau pe cũng phát và tạng kính độ vong cho những binh lính tử trận.

Xe bỏ của ai ? — Có một cái xe bỏ ở đường cái thì linh canh sát đã cho dắt về để ở sở cẩm.

Đá bóng thi. — Chiều chủ-nhật vừa rồi có cuộc đá bóng thi, do hội Jeunesse Tonkinoise đấu với thủy-binh tàu *Pérouse*. Nhân hôm kỷ trong thành phố không có cuộc vui gì khác, nên người xem rất đông, sẵn kết-cục hội *Jeunesse Tonkinoise* được thủy-binh tàu *Pérouse* bốn vàn.

Chàu ai cũng nhận ra rằng hai bọn này chơi với nhau rất vui vẻ, bắt nhường nhịn nhau, không bên nào thì hăng tái sức, cho nên suốt từ đầu đến cuối đều tỏ một lòng thân-ái khác mọi dám xưa nay. Thực đáng khen.

Cháy. — Hồi 4 giờ sáng chủ-nhật chiếc thuyền số H. 2192 của tên Vong-Chi đậu trong sông Tam-bạc phát hỏa vì thím Nong-Chi vô ý vứt cái que diêm còn lửa vào hũ rượu thuế. Lửa gặp rượu bùng lên thì các thầy-thủ trong thuyền sin lại dập tắt được ngay, không thiệt hại gì cả, chỉ duy một ông già Khách tên là Chau Chéong 71 tuổi vào chữa cháy bị bỏng tuột cả hai bàn tay và chân.

Của ai đánh rơi. — Ng-thị-Chi 14 tuổi nhà ở Hạ-lý đem nộp sở cẩm một cái vé cầm đồ nhặt ở đầu cầu.

Trần-đăng-Viêm ở Lạc-viên nộp sở cẩm một chuỗi hạt, nói rằng một người lạ mặt nhờ đem hộ cho một người quen nhưng không lm thấy.

Lại hào bạc giả. — Sở cẩm lại làm biên-bản một đám hào bạc giả hai hào nữa, chưng nay mai sẽ đem ra tòa xét nghĩ.

Việc bắt chó. — Có một con chó lấy chạy ngoài đường đã bắt đem về nhà g'am súc vật.

Chết đuối. — Vào hồi 23 giờ đêm 30 Octobre trước có tên Ng-thị-Xuất tức Xuất Chi 36 tuổi, đi xin, chui vào một cái thuyền kéo cạn ở sông Tam-bạc sở ngã thì không rõ thế nào mà đến nỗi chết đuối, hiện xác đã khám nghiệm và chôn rồi.

Một cái ăn mạng. — Có nhiều người nói truyện rằng thứ bảy trước ở chợ Quán-Toan có người lái-trâu đi cỗ tuổi bị đánh chết vì hai tên hung thủ biết ông ta vừa bán trâu cho một nhà bán thịt 8 phố Rinh và có nhiều tiền, nên chúng vay chẳng không được thì sinh sự. Câu truyện chưa biết hẳn thực hư ra thế nào, nếu có thật thì sở báo sau nói rõ.

Gửi ra ngoại châu. — Ngày 31 trước linh cảnh sát bắt được một tên ăn mày đưa về sở cẩm để giải ra ngoại-châu.

Tại xảo chị em. — Người ta nói chuyện rằng : vừa rồi chị em xóm nọ có một nhà chẳng may gặp phải hồi đen, hai cô đầu đi xem hát với hai thầy quyền, rồi về sau còn đi những đâu nữa, thấy nói là « đi nhà tây » thì không hiểu nghĩa ra thế nào, đâu lại gặp một quan, chẳng rõ vì ghen hay vì có lòng bảo-tồn danh-vọng cho chị em, về khác chuyện ở một nhà bên cạnh cũng là nhà « đi thì chẳng », cho nên chị em ở nhà ấy bèn nghĩ ngay đến câu « một người đánh... 6-danh cả phường » mới kéo nhau sang đốp-phá một trận đào-để, khiến cho hai cô đầu kia cực chẳng đã phải ra tòi, rồi cứ kéo gỗ mãi giọng ca cải lương cái người mồng mới bảy hôm. Người ấy, à quên, quan ấy diếc tai khó chịu mới cùng với mấy người bạn tâm-phúc sang đại-náo một chặ ; kết cục về sau đến cái chiếu rượu cũng rách mướp, mà hại cô-đầu kia đâu bị nhựt phẫn phải soạn vì ở ấu roi lã chã, cho nên mới rủ nhau lên thềm lên gai của công thì nghe dân quan trên đuổi về không xét, lại có quở rằng « chị em còn rắc rối làm truyện thì chỉ cho sang thập-tịch xóm Hạ-lý là xong ! »

Yên-hoa-Khách lai cảo.

Hạn xe đạp. — Hồi 7 giờ sáng thứ năm tên Nguyễn-Biên 27 tuổi, nhà ở thuyền số 1988, đi xe đạp đến phố Đèn cầu thì va ngã Phi-thị-Thái 45 tuổi, ở chợ về có mang rổ đồ ăn bị đổ lắm mỉi cả. May thị Thái không việc gì, còn đồ ăn đánh đổ thì Ng-Biên xin nhận đền tiền.

Giải vào tòa án. — Tên Phùng-v-Nhang 17 tuổi, làm cu-ly ở số Ximecong bị thưa là đã đánh tên Trần-văn-Dược cùng làm cu-ly một sở bị thương tích nên phải giải vào tòa án để xét.

NAM-ĐỊNH

Hát cải lương. — Đến tối thứ sáu là 6 Novembre sáng thứ bảy này học sinh trường cao-đẳng sư học sẽ diễn tích « Nỗi lòng ai tỏ » của ông giáo Tg.T. soạn để lấy tiền giúp vào hội học-giới bảo trợ.

Vé bán tại hiệu sách Từ-sơn 27 phố hàng Đàn.

Diễn tại rạp Nam-minh phố hàng Rượu. Lúc diễn không có đi quyên tiền.

Bàu hộ-phố. — Có một hạn 3 năm là đàu 10 hộ lại bàu lại 10 ông hộ mới.

Hôm thứ sáu vừa rồi tại tòa Đốc-lý đã họp đầy đủ các thân hào trong 8 bộ để tuyển lấy tám hộ phố mới. Có mấy ông hộ cũ có đơn xin làm một hạn nữa đều được chuẩn y. Còn mấy hộ có nhiều nhà ra tranh nhau kịch-liệt, hàng phố được một phen các nhà ứng cử chiếu hết sức.

VIỆC KINH-ĐÔ

Ai tỉa. — Bà quản vừa được tin rằng đức bà Phước-Lâm công-chúa mới vừa bịnh hoạn tại nhà thờ đức ông Hoàng Mười-một ở tại Phú-cam Huế, ngày 24 octobre vừa rồi.

Đức bà là công-chúa nguỵ-lý triều Thành-thái ba gia kế hiền cùng quan Phò mã họ Trương ở làng Mỹ khê tỉnh Quảng-ngãi, từ khi quan Phò-mã từ-lộc đức bà trở về Huế. Khi đức bà thọ nhưng hưởng-linh được 52 tuổi, con trai con gái đều thành thất gia cả.

Nghe đâu cuối vài hôm nữa sẽ sắt đám đưa bà. Bản-quán có lời viếng đức bà và chia buồn cùng tang chủ.

Thời tiết mưa thu. — Năm nay có một tháng nhuận cho nên tuy nay là tháng chín mà cũng như là tháng mười vậy. Thường mỗi năm đến tháng chín tháng mười thì trời mưa rông rã, lạnh lẽo tơi bời, hết lượt này đến lượt khác, vậy mà năm nay trời tạnh ráo năng luôn 5, 7 ngày, mới có một vài ngày mưa, khi trời khô ráo, người ít bịnh hoạn. Công việc trùng trùng làm ăn cũng được rảnh rang như thường. Năm nay nếu tháng chín tháng mười thời tiết như thế ấy thì chắc đến tháng mười một tháng chạp sẽ trông thấy ruộng đồng xanh ngắt, hoa quả tốt tươi, song đến mùa lúa tháng ba năm sau chắc hẳn có bề no đủ, thóc tiết lắt ấy đáng lẽ là gạo sẽ hạ giá, vậy mà nay gạo trắng giá mỗi quan hồn lơn gạo hột hồn lơn rưỡi, chẳng biết có ấy bởi đâu mà ra thường nên xem xét đến sự cẩm gạo bán khỏi ra ngoài xứ, kẻo có lẽ bởi vì đó mà gạo hóa ra tăng giá.

MỘT DỊP HIỂM CÓ

Giảm giá 20 o/o

Bánh xe cao-su (sám, lốp) bánh sát, dịp, chục, rayons, jantes, aluminium, và đủ các đồ phụ-tùng để làm xe cao-xu.

Hàng thực tốt, giá thực rẻ.

Quí-khách chiếu-cố xin mời đến hiệu ĐỨC-LONG, 90, phố Mã-mây, Hanoi.

Rượu bổ-đào:

● TONIQUE TONKINOIS ●

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không nhỏ một tí nào cả, chỉ vì cái hình lá, làm cho trò-cười cho trẻ-con và người có tri không thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Ngự-sử phụng lời chân phê rằng :

Chiếu xem đại thuyền phàng nếu MONTÈS qui ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dụng quả rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền lục phát thị gửi cho qui thuyền phàng chế-tạo để tỏ thanh-giá.

Khâm-Chỉ.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiên-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư báo này.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol chất : Salol
và chất : Urotormine
Giá 1 $ 20 một hộp

Le PARFUM des HUMANITÉS

(SỮ-KÝ THANH-HOÁ)
Soạn-giả : E. VAYRAC
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 2 $ 00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển . . . . 1 . 00
Ở các tỉnh, xin định thêm tiền cước gửi Recommandé : 0 $ 30 thứ 2 $ 00 và 0 $ 30 thứ 1 $ 00
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes
HANOI

BÁN XON SAU KHI SOÁT SỔ
KHẮP CÁC GIAN HÀNG ĐỀU CÓ HÀNG BÁN RẺ

Extrait aux fleurs Varel. Lọ nhỏ một lọ.	2 fr. 00
Phấn hạng tốt, Gelle Lubin, Violet, v. v.	3 fr. 00
Đồng-hồ kền Vỏ đơn, mặt mạ bạc, máy ngựa, lên giây được 24 giờ, 18 lignes.	15 fr. 00
Bút máy Gold Starry, bằng nhựa, ngòi vàng 18 carats	28 fr. 00
Khung ảnh Hộp đen, Khổ carte postale	2 fr. 50
Kính đen, mắt tròn, gọng écailline, thẳng hay cong.	6 fr. 50
Đèn dầu tây hạng thấp, mỏ kền 14 lignes, chiều cao 26 c/m.	32 fr. 00
Đèn dầu tây, chân vuông, mỏ kền 14 lignes, chiều cao 34 c/m.	50 fr. 00
Chén cà phê faience trắng Hình vại có đĩa	2 fr. 00

TÉLÉPHONE N° 186 — TÉLÉGRAMME N° 40 — Adr. Tél.: MAGARÉUNIS

CÔNG-TY THUỐC-LÁ AN-DÊ-RI
(*Société des Tabacs Algériens*)
英 球 烟 仔 總 代 理 河 內 南 遠 東 公 司 轉 行 西 版 發 賣
THUỐC-LÁ CHÍNH HIỆU
« MONDIA »
mỗi bao 20 điếu, bao lịch-sự
CÓ GỬI ĐI CÁC TỈNH
Một trăm (100) gói thuốc cuốn rồi,
8 $ 50 cả tiền cước gửi đi các nơi và tiền hòm
CÔNG-TY XUẤT-CẢNG VIỄN-ĐÔNG
(*Compagnie d'Exportation d'Extrême-Orient*)
C. E. D. E. O.
14, Phố hàng Vôi — HANOI
ĐỘC-QUYỀN ĐẠI-BIỂU BÁN THUỐC-LÁ ẤY

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

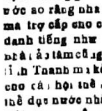
Đá bóng thi. — Chiều hôm chủ-nhật vừa rồi ở bãi cỏ trong thành có cuộc đá bóng thi rất trọng thể do hội Kiến-thương mới hội E.lair là hội mới nổi danh tiếng ở Bắc thành vào dự cuộc.

Mới 3 giờ, ở bãi cỏ đã đen ngòm những người và ở trên sân thì có quan Công sứ và quí phu-nhân, các viên chức sở tòa sứ, quan Kho-bạc và quí phu-nhân, ông Đốc-học và các ông làm việc ở tỉnh. Đúng 3 giờ rưỡi, quan phó sứ Bonnonet làm trọng tài, và khi rát tiếng còi hiệu thì các ông bắt đầu vào tranh đấu rất kịch liệt. Bên Kiến-thương thì áo đỏ quần đen, bên E.lair thì áo trắng học xanh quần trắng, và các ông sau này vào dự cuộc.

Arans: Bích, Ferdinand đứt Nòng, Ngọc, Ty, Thái. Demis: Tạo, Quí (Capitaine) Lan, Arrière: Tảo, Koay. Goal: Ninh.

Công chúng ai ai cũng người khen hội E.lair nhất là ông Ferdinand, ông Bích, ông Lan đá làm quá rất tài-tình, nào hất bằng đầu, đỡ bằng gót chân, công chúng vỗ tay ran như pháo nổ, ông Thái thật đáng khen hơn nữa; ông lừa quả bóng rất tài và nhảy nhanh như bay không khác gì người Tây, cho nên ai ai cũng tặng cho ông là « xe tuột » ta không thì không kém ông Quí và ông Tảo vì mai ông đã biến ba con ta làm quả bóng rất hay mà ta không mấy khi được xem. Ông Koay tài thật là khỏe và nhanh lắm, thật hội E.lair đã hoàn toàn, không có ông nào lém quá, kỳ giả cũng sẽ có ngày nổi tiếng nhất Bắc-kỳ về hội đá bóng của người mình. Còn bên Kiến-thương thì có ông Gác, ông Tạo, ông Soạn đá cũng hay, ba ông là những tay hậu-vệ giỏi nhất ở hội Kiến-thương vậy thì được 15 phút, tai hội E.lair được một và sau còn độ 20 phút thì hết giờ thì hội Kiến-thương lại gỡ được hòa. Thế là hòa, mỗi bên được một. Đúng 6 giờ thì tan cuộc, các ông bắt tay chúc mừng, và 7 giờ rưỡi, thì dự tiệc tại hiệu Quảng-đức-trường đến hơn 50 ông dự tiệc, đá cả các nhà ta mặt tỉnh Thanh. Hội Kiến-thương nay được quan phó sứ Bonnonet rất nhiệt thành về đường thể dục, cho nên Kèm ra có phần phát đạt và tiến bộ lắm. Hội mới làm xong cái rạp lối kém đến hơn 1000 đồng để khi nào có cuộc đá thì để có các quan ngồi, và hiện trong quĩ của hội cũng còn đến 3,00 đồng, thật là một hội đá bóng giàu nhất Đông-pháp vậy nước ao rằng nhà nước nên thêm tỉnh mà trợ cấp cho các hội đá bóng có danh tiếng như hội E.lair, và các nhà ở tỉnh cũng nên theo gương như tỉnh Thanh mà kết người nhiều, giúp cho các hội thể thao thì chắc đường thể dục nước nhà có ngày tiến bộ và giỏi sang cũng kém gì người Tây vậy. Mong lắm thay!

Phú gia văn-Long.

RƯỢU BẠC-HÀ GET
PIPPERMINT
GET
rượu này uống đỡ mất mệt và mất khan tiếng.

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM
THUỐC HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông Docteur P. GUILLIÉ

Từ lâu nước Annam nay thuốc ELIXIR có chữ ông Docteur P. Guillié ký làm thần hiệu trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TỲ VỊ, đau mỏi THẬN TIM, ĐAU CẢN, ĐAU BỤNG, ĐẸT VÔ DA, hoặc CHÓC ĐƯỚC, ĐỊNH KIẾT, ĐỊNH HỒ ĐẢI, BỤNG GIÓN, CHÉ CHÓC NGOÀI DA và bệnh có TRÙNG LÁI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC BỔ rất về rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT ĐƯỢC RA TINH KHIẾT. Những bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phải rất nặng nề hay lâu.

Bởi là thuốc trị đàm nào mà không có chữ ký của Docteur P. GUILLIÉ thì chớ dùng

Lọ có HỘP GỖ
THUỐC HOÀN XỔ
hiệu cũng rất trọng thì Elixir Tonique Antiglaireux của quan Docteur P. Guillié

Chính chữ viết thuốc này là thật: PHÒNG CHẾ THUỐC, nhiệt hạng bậc nhất, ở phường HATELET là ĐƯỜNG HÀNG BÔ số 8 và 10 tại thành PARIS.

Có bán khắp các nơi trong cõi Đông-dương

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán 0$15 giấy quốc bảo, chữa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đây, và gửi theo hai bao (0$20) bằng tem cũng được) để chi tiền giấy quốc khác.

Nếu ai không gửi tiền theo thì cứ để nguyên như cũ, tức phải trả nặng hơn.

INJECTION PEYRARD

Thuốc thục hiệu này chữa ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ
ĐỂ TRỊ BỆNH DAU-LẬU
mới bị hay là có đã lâu rồi
Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bình hết 231 người (Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)
Ban cung các nhà thuốc có danh.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thần thể mỏi mệt gầy còm, hay bị kém huyết sinh ra rét phải làm cho hay ho với uống thuốc này rất dễ, ai có mắt thơm không có lợm giọng bao giờ!
Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.
Ấy là:
Thuốc nước bổ huyết
GIÁ: BỘ 0$40

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG
NÊN DÙNG THUỐC
QUINOFORME
hoặc ống, hoặc viên
Tại tất cả các thuốc-địa Pháp toàn dùng một thứ thuốc này.
Gửi bán tại TẤT CẢ CÁC NHÀ BÁO-CHẾ
Nhà chế thuốc LACROIX, 29-31, Rue Philippe de Girard — PARIS.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » ở Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Trị bệnh đau xương
và đau lưng
Những bệnh ta thường mắc phải thì có bệnh đau lưng, đau xương, đau gân, các bệnh về tiêu tiện, vân vân..., cũng là nhiều bệnh tật, cái gốc đều do trong thân thể nhiễm một acide urique mà ra cả.
Thuốc Pilules Foster trị bệnh đau lưng và đau xương rất công-hiệu. Thuốc ấy làm cho trong thân-thể mất hết chất acide urique đó gây nên các bệnh ấy. Thuốc ấy làm cho bộ thận và khớp xương được mềm mại. Thuốc ấy làm cho mất những chất phèng đi, và các bệnh về tiểu-tiện. Thuốc ấy trừ các bệnh nhiễm khi không biết gốc ở đâu, mà lấy thuốc là nội thận yếu, hoặc trong thân-thể nhiễm chất acide urique quá. Thuốc ấy uống không có gì là nguy-hiểm, mà hiệu-nghiệm rất chóng. Thuốc ấy làm cho trong người đỡ chán, và lọc máu cho chóng. Các thứ thuốc Foster bán tại số 15, rue Saint-Ferdinand, Paris-17.
Hàng bào-chế nào cũng có bán

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng da dày, đau dọc dây, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:
Elixir Tridigestif
có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.
Giá mỗi chai: 1$40
Có bán tại: Nhà Bà chuông, Hanoi

SẮP MỞ
Cửa Ba
PACHOD Frères & Cie LYON

C. J. BONNET
là hiệu to lụa tốt hơn cả

LE GARAGE BOBILLOT
VIENT DE RECEVOIR
Sa superbe 10 ev SUÈRE 5 places
Compteur-Montre Amortisseurs aux 4 roues. Pneus 775×145
PRIX: 26.500 francs
Sa mignonne 8/10 ev ARIÈS
Ses Super-Culasses pour Citroën 5 ev et 10 ev
(*Essais gratuit sans engagement*)
7, Boulevard Bobillot — HANOI

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh cảm.
Mắc bệnh cảm, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.
Muốn trị bệnh cảm, chỉ có một thứ thuốc, là:
Cachets du Docteur Rascol
0$60 một ống sáu cachets

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước một khỏi nên dùng thuốc:
Peptonate de fer MONTÈS
Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.
Giá tiền 0$90

NƯỚC HOA HIỆU L. T. PIVER
Nước hoa Floramy . . . . . 0$95
Nước hoa Pompéia. . . . 0.95
Nước gội đầu Pompéia . 0.65
GIÁ HẠ NHẤT Ở BẮC-KỲ NÀY
Bán tại nhà Bào-chế CHASSAGNE
Số 59, phố Paul-Bert, Hanoi

Hiệu bào-chế J. BLANC
L. BLANC kê-nghiệp
Lập tự năm 1886, là thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Trang-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin
Giây nói số 59
NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:
ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước . . . . Giá:* 1$25
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt . . . . Giá:* 1.25
Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.
DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc tẩy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . . Giá:* 1$30
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . Giá:* 1$25
Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay.

Sang Lào có hai ngày
CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI
Vinh cứ thứ năm chạy lên Napé ngủ, sáng hôm sau đi đến Thakhek đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ
Thakhek sáng sớm chủ-nhật chạy đến Napé ngủ, sáng hôm sau tới Vinh đáp tàu đêm về Hanoi.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bán-ty liệu xếp xe cho đủ.
Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi. . . . . 14.00 —
Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-an ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.
Lối đánh giây thép PHAMVANPHI,
Vinh. Đông hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

SỮA BÒ
HIỆU BERNA
là
thứ đồ ăn nhứt bổ
cho người lớn
và trẻ-con.

Sữa nguyên-chất làm tại xứ Thụy-sĩ
Bán tại: L'U.C.I.A. (sở Bồ-dà) Haiphong và khắp các nơi

TENTEZ
LA
FORTUNE
ouvrez lui votre porte
VỚI 15 QUAN, QUÍ-KHÁCH CÓ THỂ ĐƯỢC
500.000 quan
Muốn được thế, thì mua
Một cái vé PANAMA có rút số
Đồng 15 quan tôi đem rồi về sau đúng làm 16 tháng giêng tháng 20 quan, theo như luật ngày 13 mars 1900 thiệt là chắc chắn cho người mua.
Theo đồng số đến thì quí-khách nhớn nay được một số và được dự ngay cuộc rút số kỳ sau đến thì số mình được trúng thì thôi. Mỗi PHIẾU PANAMA được trúng thì được tiền từ 500$00 cho đến 1.000 quan, hay là về sau cũng được hoàn lại 400 quan.
Thiệt là một sự để dành rất chắc chắn và lời nhiều
Có đến 200 triệu quan về số được trúng số
Mỗi kỳ số số các ngài lại nhận được bản kê những số trúng không mất tiền. Mỗi năm có 4 kỳ số số vào những ngày:
15 FÉVRIER, 15 MAI, 16 AOUT và 15 NOVEMBRE
Muốn dự cuộc số số thì xin gởi ngay 15 quan đến nhà
BANQUE NOUVELLE, 8, Rue Papère, MARSEILLE (France)

© Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)